

24. 3. 2010

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Daňové řízení - právo klást otázky osobám přezvědným

Otázka : Je možné v daňovém řízení klást otázky i osobám přezvědným? Nebo to daňový subjekt může činit při ústním jednání pouze vůči znalcům a svědkům?

Odpovídáme:

Koho rozumíme pod pojmem osoba **přezvědná**?

Podle § 8 odst. 5 daňového řádu může být jako **osoba přezvědná** k výpovědi vyzván každý, kdo má znalosti o povšechných poměrech určitého daňového subjektu nebo celé skupiny daňových subjektů nebo oboru činnosti či majetkového vlastnictví, které jsou předmětem zdanění.

V praxi se může jednat skutečně o kohokoliv - třeba i o souseda/dku, bývalého milence/nku, tchýni[i] nebo bývalého zaměstnance. Může jí být i osoba bez občanství ČR.

Dle § 16 odst. 4 daňového řádu má daňový subjekt, u něhož je prováděna daňová kontrola, ve vztahu k pracovníku správce daně právo klást svědkům a znalcům otázky při ústním jednání a místním šetření.

Vraťme se k naší fundamentální otázce - má toto oprávnění daňový subjekt **i vůči osobám přezvědným**? Anebo to lze využít jen vůči znalcům a svědkům?

Dle i názoru Nejvyššího správního soudu[ii] by zde použití přísně gramatického výkladu bylo přepjatým formalismem a porušením práva na spravedlivý proces!

Účelem je zde zajistit řádné zjištění skutkového stavu, a to především kladením doplňujících otázek, které mohou zpřesnit výslech slyšené osoby ve vztahu k jeho předmětu.[iii] Za určitých okolností pak využití tohoto práva může dokonce zabránit znevěrohodnění výslechu těchto osob tím, že vyváží případný jednostranný pohled správce daně na šetřený problém. Pokud tímto pohledem posoudíme rozdíl mezi výslechem svědka nebo znalce a osoby přezvědné, dojdeme k názoru, že toto právo daňového subjektu by mělo být zachováno i v případě osoby přezvědné, neboť její výpověď může mít pro zjištění učiněná správcem daně (a tím i pro daňový subjekt) stejné důsledky jako výslech svědka nebo znalce.

K obdobnému závěru dochází i populární „beckovský“ komentář (autorů Kindl, M., Telecký, D., Váľková, H) - **Podle analogie, jež je v procesním právu zásadně přípustná, zejména jde-li o ochranu práva subjektu, s nímž se řízení vede, a případně i s ohledem na ustanovení článku 36 odst. 1 LZPS (z něhož vyplývá právo na spravedlivý ‚fair proces‘), by se oprávnění klást otázky mělo vztahovat i na osoby předzvědné, neboť výpověď osoby předzvědné může v mnoha případech ovlivnit důkazní situaci výrazněji nežli třeba výpověď svědka.**[iv]

Pro informační komplexnost dodejme, že **osoba přezvědná** je tak, zcela totožně jako svědek, povinna vypovídat pravdivě a nic nezamlčovat. **Osoba přezvědná** může též výpověď odepřít jen ze zákonem stanovených důvodů a musí být stejně jako svědek před výslechem poučena o možnosti

odepřít výpověď, o povinnosti vypovídat pravdivě a nic nezamlčet a o právních následcích nepravdivé nebo neúplné výpovědi.

Podtrženo a sečteno:

Podle převažujících názorů, má daňový subjekt, ve smyslu § 16 odst. 4 písm. e) zákona č. [337/1992](#) Sb., o správě daní a poplatků, ve vztahu k pracovníkům správce daně právo klást otázky při ústním jednání a místním šetření nejen svědkům a znalcům, ale i osobám přezvědným.

Souhlasím s názorem NSS, že interpretace zákona, která by nepřiznala daňovému subjektu právo klást předzvědným osobám otázky, když v případě výslechu znalce nebo svědka je mu toto právo přiznáno, by porušovala právo daňového subjektu na spravedlivý proces.

JUDr. Petr Kolman, Ph.D.

Právnická fakulta Masarykovy univerzity Brno

[i] „Tchyně a domovnice“ patří mezi oblíbené přednáškové příklady takřka nestora finančního práva a proděkana z PF MU v Brně – Dr. Petra Mrkývky

[ii] Viz. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2007, čj. 2 Afs 194/2006-52

[iii] Speciálně to platí za situace, kdy výslech provádí dožádaný správce daně na základě otázek, které v písemné formě obdržel, jenž nemá o předmětném daňovém řízení žádné bližší informace.

[iv] Cit. Kindl, M., Telecký, D., Válková, H. Zákon o správě daní a poplatků. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2002, s. 127

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [K průlomovému rozhodnutí NS ČR ve věci práv dlužníků ze vztahů zajištěných finančními zárukami](#)
- [NSS sjednotil judikaturu ve věci odvodu za porušení dotačních pravidel](#)
- [Formální náležitosti zastoupení v daňovém řízení v kontextu rozsudku Nejvyššího správního soudu, čj. 4 Afs 353/2018-37, ze dne 18. února 2019](#)
- [Jak se připravit na daňovou kontrolu z finančního úřadu](#)
- [Nespoutaný blockchain nebo virtuální El Dorado neomezených možností. Kolizně-právní kontext](#)

- [Zásadní změna v rozdělování zisku u akciové společnosti](#)
- [Základní zásady daňového řízení](#)
- [Získávání informací správcem daně v rámci vyhledávací činnosti](#)
- [Sankce po ukončení daňové kontroly při doměření daně](#)
- [Změna zdanění drobných přivýdělků: Přiblížení výše částky pro uplatnění srážkové daně částce rozhodné pro účast na nemocenském pojištění](#)
- [Pobídky ve světle regulace distribuce finančních produktů](#)